

Persbericht
Breda, 25 september 2023

DE BREDASE MAAND VAN DE GESCHIEDENIS: EUREKA!

1 OKTOBER T/M 31 OKTOBER 2023

Onder het motto 'Ontdek gisteren, begrijp vandaag' zetten we in oktober met het thema Eureka! geschiedenis in de spotlight. Tijdens de *Bredase Maand van de Geschiedenis* verenigen we de krachten in de stad en brengen we de hele maand een gevarieerd programma op verschillende locaties, met aandacht voor Bredase uitvindingen van toen en nu.

Sinds 2018 geven Nieuwe Veste, Stadsarchief Breda en Stedelijk Museum Breda lokaal invulling aan de landelijke *Maand van de Geschiedenis*, om sinds een paar jaar als officiële spin-off verder te mogen gaan. Onder de paraplu van de Bredase Maand van de Geschiedenis zijn er net als voorgaande edities weer een groot aantal deelnemers én activiteiten, waarvan veel gratis.

Wethouder Marike de Nobel (Cultuur en Erfgoed): *"Mooi om te zien dat ook aan deze nieuwe editie van de Bredase Maand van de Geschiedenis zoveel verschillende deelnemers meedoen! De Bredase Maand is een goed voorbeeld van hoe we in Breda samenwerken en zo samen het verhaal van de stad vertellen. Niet alleen het verhaal van lang geleden, van 'toen', maar juist ook van nu. En niet alleen de grote verhalen, maar ook de kleine. Geschiedenis saai? Zeker niet. Vooruitkijken moet, maar niet zonder je te realiseren waar je vandaan komt."*

Eureka!

Iedereen kent de uitroep Eureka! Volgens de overlevering riep Archimedes dit Griekse woord toen hij naakt door de straten van Syracuse (op Sicilië, Italië) rende na de ontdekking dat een ondergedompeld lichaam in bad zo veel lichter wordt als de verplaatste vloeistof weegt - de zogenaamde Wet van Archimedes. Nu wordt de uitroep vooral gebruikt wanneer er een briljante inval wordt gedaan.

Natuurlijk kent ook de Bredase geschiedenis Eureka!-momenten. Zoals die van arts en wetenschapper Jan Ingenhousz - de wereldberoemdste maar voor velen waarschijnlijk onbekende Bredenaar. Ook bij orgelmaker Cornelis Jacobus van Oeckelen zal bij niet iedereen een lampje gaan branden. Ingenhousz, de ontdekker van de fotosynthese en Van Oeckelen, bouwer van wat misschien wel een van de eerste robots ter wereld was: de Androïde Klarinettist.

Kick-off met Midas Dekkers

Wethouder Marike de Nobel zal op zaterdag 30 september de Bredase Maand van de Geschiedenis openen, op een plek waar studenten dagelijks ontdekkingen doen: kunstacademie St. Joost. Bioloog, presentator en schrijver Midas Dekkers geeft op zijn eigen karakteristieke wijze een lezing over het thema Eureka! Publiek is van harte welkom bij deze openbare bijeenkomst. Aanmelden is verplicht, want vol is vol. Dat doe je via bredasemaandvandegeschiedenis.nl. Daar vind je ook het volledige programma van de kick-off.

EEN TIPJE VAN DE SLUIER?

Fotosynthese

Op zondag 1 oktober kan je het cross-over project Fotosynthese - Heartsync bijwonen, of beter gezegd: ervaren. Dit unieke kunst- en muziekproject i.s.m. Classic Young Masters en KOP is het resultaat van een samenwerking tussen componist Nuno Silva en twee beeldend kunstenaars, Nino Basilashvili en Mandy den Elzen. Fotosynthese - Heartsync is 3x te zien in de kapel van kunstacademie St. Joost.

Androïde Klarinettist

Het verhaal van instrumentenmaker Van Oeckelen en zijn Androïde Klarinettist is zo bijzonder dat er een documentaire over gemaakt is. 'De droom van de androïde', uit 2019, is op 15 oktober te zien in Stedelijk Museum Breda. Regisseur Leo van Maaren verzorgt een lezing en er is live muziek van Klarinetkoor Mo6 o.l.v. Pieter Zwaans van Nieuwe Veste. In de weekenden erna wordt de film doorlopend vertoond tijdens openingstijden van het museum.

Open Call

In Breda Botanique bekijk je de resultaten van de Open Call die in samenwerking met KOP werd uitgeschreven om een kunstwerk te creëren als ode aan Ingenhousz. In deze presentatie kan er gestemd worden op de voorstellen van drie kunstenaars die hun idee hebben uitgewerkt voor een mogelijk kunstwerk in de publieke ruimte. Aanleiding is een terracotta beeld (1852) van Ingenhousz uit de collectie van het museum, een schets voor een standbeeld in de stad dat er nooit is gekomen.

En er is meer!

Kunstenaar-technoloog Frederik Duerick heeft met zijn installatie Algorithmic Perfumery de parfumwereld op z'n kop gezet. Zijn 'uitvinding' is het eerste platform ter wereld waarmee je zelf unieke geuren kunt creëren met een beetje hulp van AI. Op 5 oktober vertelt hij zijn verhaal in de winkel aan de Ginnekenstraat in Breda.

Chassé Cinema laat ons aanschuiven bij 'de rijsttafel' (een Nederlandse uitvinding) en vertoont de documentaire 'Van Oost naar West' waar de Molukse restauranteigenaar Chesron Nanuru centraal staat. Geïnspireerd door gerechten uit zijn familie kookt hij nog altijd authentiek Moluks-Indonesisch. In zijn verlangen de cultuur te behouden probeert hij, ondanks de zware tijd waarin zijn restaurant zich bevindt, het stokje over te dragen aan de volgende generatie. Na de film is er een Q&A, een korte workshop on stage en een hapje gemaakt door chef Chesron Nanuru.

De prehistorische mens ontdekte dat je van vuursteen alle werktuigen kon maken die je nodig had om te overleven. Vuursteen werd daarmee het staal van de prehistorie. De archeologen van Gemeente Breda leren je tijdens een workshop op 21 oktober je eigen pijlpunt te maken!

Makersbase, de creatieve werkplaats van Breda, biedt uitvinders - jong en oud! - de kans om hun uitvindingen uit te werken met behulp van moderne machines als een lasersnijder, vinyl plotter of 3D-printer om zo hun eigen Eureka!-moment te beleven.

Benieuwd naar alle activiteiten? Bekijk het uitgebreide aanbod op www.bredasemaandvandegeschiedenis.nl en laat je verrassen.

De Bredase Maand van de Geschiedenis 2023 wordt georganiseerd door:

Algorithmic Perfumery, Chassé Cinema, Classic Young Masters, Erfgoedvereniging Engelbrecht van Nassau, Filmhuis Breda, Geschiedkundige Vereniging De Oranjeboom, Heemkundekring Teterings Erfdeel, Heemkundig Museum Paulus van Daesdonck, Kunstbende Noord-Brabant, Maczek Memorial Breda, Makersbase Breda, Mondiaal Centrum Breda, Nieuwe Veste, Princenhaags Museum, Stadsarchief Breda & Archeologie, Stadsdichter Breda, Stadssociëteit De Gouden Cirkel, Stedelijk Museum Breda, Stichting Arjati, Stichting Herdenking en viering Afschaffing Slavernij Breda, Stichting KOP, De Uitvindfabriek, V.V. Eigenbelang en Zout Speelt.

Bijlage_01: De Androïde Klarinettist. Fotoverantwoording: Collectie: John Gaughan.
Foto: © Robert Seabee. Bij gebruik van fotomateriaal moet aan bronvermelding worden gedaan.

Bijlage_02: campagneposter Bredase Maand van de Geschiedenis

Noot voor de redactie / Niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Joris Verhoeven, Communicatie- Stadsarchief Breda via
j.verhoeven@breda.nl / (06) 52 81 39 06

